

Artikel 1, 2 og 3 indeholder henholdsvis en formålsbestemmelse, en række definitioner og visse almindelige bestemmelser.

I artikel 4 - 9 findes de centrale indholdsmæssige regler. De er bygget op omkring de tre såkaldte søjler om henholdsvis borgernes adgang til miljøoplysninger, borgernes adgang til at deltage i beslutningsprocesser og adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

Artikel 10 - 22 indeholder traditionelle konventionsbestemmelser om partsmøder, sekretariat, ændringer af konventionen, bilæggelse af tvister m.v., samt rent formelle bestemmelser om undertegnelse, ratifikation, ikrafttrædelse mv.

I det følgende gennemgås artiklerne 3 - 9 i hovedtræk med en angivelse af, hvorledes deres indhold svarer til gældende lovgivning, herunder en markering af hovedpunkterne i lovforslaget.

I *artikel 3* findes en række bestemmelser af mere generel karakter. Disse er holdt i relativt bløde vendinger. Landene skal herunder bl.a. fremme uddannelse og offentlig opmærksomhed vedrørende de rettigheder på miljøområdet, der indeholdes i konventionen, og sørge for passende anerkendelse af og støtte til foreninger og organisationer mv., hvis formål er at fremme miljøbeskyttelsen.

Miljø- og Energiministeriet planlægger i forlængelse af lovens vedtagelse en oplysningskampagne om borgernes rettigheder på miljøområdet. Hvad angår støtte til miljøorganisationer mv., yder ministeriet for indeværende en betydelig økonomisk støtte i form af bl.a. bidrag fra en række fonde, puljer mv.

I *artikel 4* sikres borgernes adgang til aktindsigt i miljøoplysninger. Udgangspunktet er, at der er adgang til aktindsigt i offentlige myndigheders miljøoplysninger, men at visse andre hensyn kan gøre, at oplysningerne ikke kan udleveres. Der er endvidere en lang række formelle regler om begrundelser, tidsfrister, gebyrer mv.

Konventionen bygger herved alt overvejende på kendte regler, herunder især indholdet i EU's miljøoplysningsdirektiv⁴⁾, som dette er implementeret i offentlighedsloven/forvaltningsloven og den særlige lov om adgang til aktindsigt i miljøoplysninger⁵⁾.

Der vil dog være behov for justeringer af gældende ret som følge af konventionens myndighedsbegreb og den brede definition af miljøoplysningerne. Videre er der behov for justeringer i forhold til enkelte af de

undtagelsessituationer, der er indeholdt i de gældende regler, og for at sikre visse af de formelle regler omkring aktindsigten. Der henvises til lovforslagets § 1.

I konventionens *artikel 5* markeres, at der ikke bare er tale om en ret til aktindsigt, men der eksisterer også, hvad man kan kalde en "aktiv oplysningspligt" for myndighederne.

Heri ligger bl.a., at myndighederne skal ligge inde med relevante og ajourførte oplysninger, at de skal være orienteret om en række aktiviteter og formidle oplysninger om farer etc. Videre ligger der en forpligtelse til generelt at oplyse borgerne om adgangen til oplysningerne og træffe foranstaltninger, der letter denne adgang. Der er i konventionen en generel opfordring til at arbejde i retning af, at miljøoplysninger findes i elektroniske databaser, og landene forpligtes til at udgive miljøtilstandsrapporter, samt til at formidle oplysninger om lovgivning, planer/programmer og politikker, statusrapporter, internationale traktater, konventioner, aftaler mv. på miljøområdet.

Konventionens regler på dette område svarer til almindelige offentligretlige regler og principper om, at myndighederne skal sikre sagernes oplysning, systematisere oplysninger (journalisering, arkivering mv.) og give generel vejledning i, hvorledes oplysningerne kan stilles til rådighed for befolkningen. En række særregler i de respektive sektorlove på miljøområdet sikrer endvidere, at myndighederne ligger inde med tilstrækkelige oplysninger om forurenende aktiviteter. Også reglerne for risikobetonede aktiviteter og reglerne om beredskab har betydning.

Endvidere foregår der i praksis en omfattende formidling af miljøoplysninger mv. herunder udarbejdelse af miljøtilstandsrapporter, udsendelse af andre rapporter, offentliggørelse af lovtjekter, planer m.v. Dette sker både i elektronisk form og via traditionelle medier.

I konventionens *artikel 6* foreskrives en særlig procedure, som myndighederne skal følge for at sikre offentlighedens mulighed for at deltage i beslutningsprocessen, når myndighederne træffer afgørelse vedrørende en række forurenende aktiviteter, der er opført i konventionens bilag I. Endvidere skal offentligheden inddrages forud for afgørelser vedr. andre aktiviteter med væsentlig indvirkning på miljøet. Procedurereglerne indebærer bl.a. en forudgående høring af offentligheden, inden myndighederne træffer afgørelse vedrørende de pågældende aktiviteter.

⁴⁾ Rådets direktiv af 7. juni 1990 (90/313) om fri adgang til miljøoplysninger, EF-Tidende 1990 L 158 side 56.

⁵⁾ Lov nr. 292 af 27. april 1994 om aktindsigt i miljøoplysninger.